

Da rimeligvis Kvindeforeninger, Ungdoms- og andre Fremskridtsforeninger ønsker at sælge den til sine Medlemmer paa Møder, kan de ved Henvendelse til Kvindelig Fremskridtsforenings Formand, Johanne Meyer, Naboløs 4, faa betydelig Rabat.

Kolera.

(Efter Sundhedsbladet.)

(Fortsat.)

Kolera er en *Infektionssygdom* og staar i Rækken af de smitsomme Sygdomme ved Siden af Tyfus. Med Hensyn til Maaden for dens Overførelse er man nu paa det rene med, at Smittestoffet (Kolerabacillen -- Kommabacillen) indeholdes i de Syges Afføringer og det opbrækkede og paa en eller anden Maade gennem Drikkevand eller Mad overføres paa Sunde, finder en gunstig Jordbund for sin Trivsel og frembringer Sygdommen. Det kan endvidere overføres gennem Klæder, Linned, Undertøj af al Slags, men det overføres ikke gennem Luften. Forholdsreglerne mod Sygdommen hviler alle paa Grundlag af denne Opfattelse og bør under en Epidemii iagttages af alle, som vil gaa fri for Sygdommen.

Kolerasmittestoffet er ikke af flygtig Natur. Det udbredes, som omtalt, ikke gennem Luften, det indeholdes ikke i den Luft, som omgiver den Syge, og Smitten kan altsaa ikke direkte overføres paa Afstand. Heraf forklares ogsaa den Omstændighed, at under store Epidemier gaar Lægerne, trods de kommer i nær Berøring med de Syge, forholdsvis hyppigt fri, medens Vaskekoner, der holder Kolerasyges Linned og øvrige Klæder rene, yder et stort Kontingent til Sygdomstildfældene.

Det er ved Kolera — til Forklaring af den pludselige Optræden af Sygdommen, til Eks. i Byer, som kan ligge temmelig fjernt fra smittede Steder — at lægge Mærke til, at det samme Sygdomsstof hos de forskellige Individer kan frembringe ganske forskellige Sygdomsbilleder. Medens en forbliver ganske frisk, faar en anden stærk Diarrhoe, en tredje Diarrhoe, Brækning og Læggekrampe og en fjerde maaske Koleraen i dens værste Form. De simple Diarrhoer kan under visse Forhold foraarsage saa ubetydelig Ulejlighed, at den Syge ingen Anelse har om, hvilket farligt Smittestof han fører med sig. Og om han selv undgaar den truende Fare, saa bliver han overordenlig farlig for andre, derved at han med sin ubetydelige Diarrhoe rejser fra Sted til Sted og ved sine Udtømmelser giver Anledning til Opstaaen af Epidemier paa tidligere sunde Steder. Vi ser heraf, hvor vanskeligt det er at følge Koleraen paa dens Veje, og hvor vigtige og nødvendige Foranstaltninger som Inspektion, Kontrol af Rejsende og deres Klæder, Desinfektion, Karantæne o. s. v. er, og hvor virkningsfulde de kan være, naar de ledes med Omhu og udføres med Strenghed. Men de vil dog alle, selv gennemførte med den yderste Nøjagtighed, ikke kunne føre til Maalet, hvis Almenheden ikke selv træder hjælpende til. Direkte Foranstaltninger til Hensigt at hindre Koleraens Indtrængen koster mange Penge, og endnu flere koster Renligholdelsen af de store Byer, men ikke nok hermed; Kendskab

til Sygdommens Art og Natur maa trænge ned til alle Lag i vort Samfund. Enhver maa føle sig medansvarlig og meddelagtig i Kampen mod Fjenden. Hvilken ubodelig Skade er ikke sket ved den østerlandske Fatalisme og den fanatiske Overtro, at Jøderne skaffede Befolkningen Sygdomme ved at forgifte Brøndene, fraset de Ytringer af barbarisk Raahed, som i vore Dage har skaffet sig Luft i Form af Mord paa Læger, Ildspaaættelse og voldsom Modstand mod enhver Foranstaltning sigtende til i Befolkningens Interesse at stanse Epidemien.

Ved Kolera som ved andre smitsomme Sygdomme gaar der en Tid hen — kortere eller længere — fra det Tidspunkt, Sygdomsspiren er kommen ind i Legemet, og til Sygdommen selv kommer til Udbrud. Denne Forskel forstaar man let, naar man har gjort sig klar, at Mængden af det indførte Sygdomsstof, det Stadium af Udvikling, hvori Smitten befinder sig, og den Smittedes Konstitution eller rettere Disposition spiller en afgørende Rolle.

Ved Udbruddet af en Epidemii kommer desuden visse Omstændigheder til, der kan betegnes som begunstigende Aarsager til Sygdommens Udbredelse, disse er Stedets Sundhedsforhold, navnlig Drikkevandets Beskaffenhed.

Den gunstigste Jordbund for Kolera-spirens Trivsel afgiver de store Byer, og inden for disse er der ogsaa Forskel. I flere af Udlandets større Byer er der visse Kvartaler, Gader, ja Huse, som i de forskellige Epidemier har skaffet sig et slet Ry, og netop i disse holder som Regel Koleraen sit Indtog. Man har endvidere gjort den bestemte Iagttagelse, at de lavest liggende Dele af Byerne er mest udsatte. Dette afhænger antageligvis deraf, at Afløbet fra de højere liggende Bydele samler sig lige som i en Kedel i de lavere liggende og yder Koleraespiren et gunstigt Arnested. Vi maa paa dette Sted omtale de værdifulde Undersøgelser, som er anstillede af von Pettenkofer; han paaviste nemlig ved talrige Eksempler, at en Koleraepidemii Opstaaen, Stigen og Aftagen hang sammen i mange Tilfælde med Grundvandets Stand. Grundvandets Stigen var ugunstig for Sygdommens Udbredelse, dets Fald begunstigede den. Dette kommer deraf, at Grundvandets Fald, efter at det har staaet højt, maa være særdeles gunstig for lavere Plante- og Dyreorganismers Trivsel. Denne Grundvandets Indflydelse gør sig særligt gældende i løs Jordbund som Sand, Kalk og Ler, medens fast Stenbund er til Hinder for den. Dette skal ogsaa stemme med den Erfaring, som er gjort i Epidemierne, at nemlig højtliggende og paa fast Bund hvilende Steder gaar mere fri end andre. I de senere Tider har Pettenkofers Lære tabt noget i Værdi, idet Drikkevandets Beskaffenhed vist nok med Rette sættes i Forgrunden, men den har dog haft sin store Betydning; thi det er klart, at naar Smittestoffet fra en utæt Binge siver ud i Jordbunden, der finder gunstige Betingelser for sin Trivsel og skaffer sig Vej til utætte Brønde eller daarligere Vandledninger, har det forurensede Drikkevand den rigeligste Anledning til at bringe Sygdomsspiren videre. I Byer, som er beliggende ved Bække eller Floder, spiller Flodvandet en betydelig Rolle, idet Befolkningen, trods Advarsler og strenge Straffebestemmelser, hyppigt vasker det „skidne

Linned“ deri, og samtidig benytter det til Drikkevand. (Fortsættes.)

Det gaar an!

Det er rigtigt, som Konstance Blink siger i Nr. 38 af „Hvad vi vil“, at Masser af Kvinder har taget Præliminæreksamen i de sidste 10 Aar og taget den med Glans. Men hvorfor har de taget den? Ja, den ene har taget den, fordi den anden har taget den. Men den Grund har ikke meget paa sig. Den Kvinde, K. B. omtaler, *maatte* tage Præliminæreksamen for senere at kunne indstille sig til en Fageksamen, til hvilken hin fordredes. Og det er netop den Eksamens Mening. Den er Adgangstegn til Fageksamen.

Det gaar imidlertid med denne Sag som med de fleste Sager, Kvinder har med at gøre. Maalet for deres Livsvirksomhed er i det taagede Blaa, „foreløbig“, „saa kan vi jo altid se Tiden an“.

Kvinder tager ikke Præliminæreksamen for at skaffe sig en Fagdannelse, de tager den „for saa har de den“, men da de ikke kan leve af „at have den“, saa tyer de fleste til Lærerindegerningen, for skal man „ud“, saa er det da ogsaa det pæneste at være Lærerinde.

Og saa fyldes Landet med unge Lærere med mange Points og ingen Erfaring, med en Eksamen, om hvilken aldrig er tænkt eller ment, at den passede til Lærerinders Uddannelse. Og Anstalterne, der fabrikkerer disse Lærere, vokser i Antal, thi den Mening er epidemisk, at den Skole, der ender med Præliminæreksamen, er den bedste.

Man averterer og reklamerer med Points. Og saa drættes den unge Slægt op omkring i vore Herre-, Præste-, Proprietær- og Bøndergaarde med en Undervisning, der har Points til Maal.

Naar en ung Mand tager sin Forberedelseseksamen, saa har han tilbagelagt et Stykke af den Vej, der fører til Maalet: Fagdannelse for Livserhverv, men naar en ung Dame har taget sin Forberedelseseksamen, saa er hun færdig, „for man kunde jo aldrig vide“.

Det gaar an!

M M —

Louise Michel.

(Sluttet.)

Det var mærkelige Erfaringer, Louise gjorde blandt disse Forbrydere i New Caledonien. Hendes Livs Skæbne var bestandig at færdes blandt de bedste og de sletteste Mennesker, Helte og Helgene, Tyve og Mordere; for Louise var det et og det samme, hun har den lykkelige Evne at kunne finde det menneskelige i Alle, hun møder; hun maaler Individernes Ansvarlighed efter deres Forhold og har sit eget Maal for Moral. Hvorledes det end er, saa fører det hende altid til Kærlighed og Medlidenhed over for den lidende Menneskehed.

Hun bevarede sin Ro og sine blide Følelser under Samlivet med Forbryderne, og er endnu det samme varmtfølede Menneske.

Efter sin Tilbagekomst begyndte Louise igen sin Propaganda, som hun da i Grunden